Такса битови отпадъци – според количеството

14.07.2022 г., гр. Хисаря

Актуално

- ДВ, бр. № 14/17.02.2021 г. – обнародван ЗИД на ЗМДТ, относно срока на влизане в сила на новите основи на Такса „Битови отпадъци“ (ТБО).
- ***от „1 януари 2022 г.“*** беше променено на ***„Началото на втората година след публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.“***

Мотивите на измененията:

- Резултатите на преброяването са основа за определяне на броя на ползвателите на услугите в даден имот;

- Отлагането на Националното преброяване на населението, поради извънредната епидемична обстановка в страната.

(от януари – февруари 2021 г. на септември –октомври 2021 г.)

Актуално

- Очаква се резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България`2021 г. да бъдат публикувани до края на 2022 г.;

- **Това означава - новите основи за ТБО трябва да бъдат приложени от общините от 1 януари 2024 г.**

Таксата се заплаща за извършваните от общината три вида услуги по:

1. събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране;
2. третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;
3. поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в общината.

- В закона са **всички възможни видове** основи, които да се ползват за определяне размера на таксата.
- Като водеща основа е изведена **количеството битови отпадъци**, а избора на алтернативно основа следва да се мотивира допълнително.

Видове основи по чл. 67 от ЗМДТ, за определяне на размера на ТБО са:

1. ***за услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране***

и

2. за услугата по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации:

- а) индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост;
- б) количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;
- в) брой ползватели на услугата в имота;

3. ***за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината:***

- а) брой ползватели на услугата в имота;
- б) разгъната застроена и/или незастроена площ на недвижимия имот

При приемане на основа:

- *"брой ползватели на услугата в имота" или "разгъната застроена и/или незастроена площ на недвижимия имот"* **общинският съвет** може допълнително да диференцира - по населените места и отделните зони в тях, по вида на имота, неговото предназначение и вида на извършваната в имота икономическа дейност;
- *"индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост"*
- *<u>или</u> "количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове и честотата за тяхното транспортиране"* **общинският съвет** може да приема допълнително диференциране съобразно вида на битовия отпадък.

Наредба на МС по чл. 66

- В § 20 от ПРЗ на ЗМДТ – **МС приема Наредба по чл.66, ал. 3, т. 1 от ЗМДТ,** за определяне **образеца и реда за изготвяне на план-сметката** с необходимите разходи за дейностите и за видовете основи, които служат за определяне размера на таксата битови отпадъци;
- **Цел -** унифициране на формата за представяне на необходимите разходи за услугите и избягване на пропуски от общините;
- **Срокът** - *до 31 март на годината, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България`2021 г.;*
- **Наредбата на МС следва да бъде приета най-късно до 31 март 2023 г.**

НСОРБ – писмо до МФ

- **Да не се изчаква** до възможния най- краен срок *(до 31 март 2023 г.).*
- **Без приемането на Наредбата** общините нямат възможност да извършват ефективни действия по подготовка за новия ред за определяне на ТБО, (като се отчита количеството генерирани отпадъци, а не данъчната оценка на имота).
- **По-ранно издаване на акта** - общините ще имат време за:

- работа по новите модели за изчисляване таксата;
- осигуряването на необходимата информация при избор на различните основи;
- актуализиране на общинските наредби и процедури, за да може да се осигури плавен преход към новите системи от началото на 2024 г.

След приемане на Наредбата в кратки срокове огромен обем от работа свързан с:

- сформиране на **екип** – данъчни, еколози, финансисти, юристи, общински съветници и др.
- определяне на **целта и сроковете** за работа на екипа, за обсъждане, за публикуване и приемане
- **избор** на допустимите от закона основи за определяне размера на таксата по населени места;
- **събиране и обработка на достоверна** информация за определяне на размера на таксата;
- **разработване** на план-сметката;
- **разработване и обсъждане** на бъдещия размер на таксата с потребителите на услугата на база избраната основа за таксата в отделните населени места;

Проект на Наредба на МС по чл. 66

- **Успехът на задачата за преминаване към ТБО на количество зависи от**:

- постигане на общото разбиране всички институции (МФ и МОСВ) - ТБО е инструмент за финансиране на националните политики по управление на отпадъците, който следва да покрива всички заложени изисквания към сектора;
- ТБО със социална поносим - събираемостта да остане поне на сегашните нива *(около и над 75 %);*
- по предварителните разчети - тежестта за гражданите увеличена от 3 до 10 пъти *(за сметка на намаляване тежестта за бизнеса);*
- подробен финансов анализ и пълна оценка на въздействието на Наредбата – *задача на МФ;*

Проект на Наредба на МС по чл. 66

- Наредбата да бъде **набор от методи за практическото извършване** на дейностите по изготвяне на план-сметката без да въвежда нови, законово неаргументирани текстове или ограничения на правомощията на общините;
- По **образеца на план-сметка** и предлаганата подробна аналитичност ще създаде затруднения при отчитането на средствата *(особено за общини с децентрализация на разходите за ТБО, които отчитат разходите за ТБО във второстепенните разпоредители);*
- ***П*одробните видовете услуги, дейности и позиции**, обвързаността им с **допустимите приходоизточници** не е съобразено с отчитане на общинските разходи на касова основа, договорените условия по отчетността на разходите по изпълняваните обществени поръчки и спецификата на съответните общински ангажименти по ЗУО;

Проект на Наредба на МС по чл. 66

- Въвежда се ненужно диференциране и изброяване на видовете битови отпадъци, различно от установените разпоредби на ЗУО;
- Изисква се допълнителни анализи на структурата и плътността на битовите отпадъци, което не е законово установено изискване по ЗМДТ и/или ЗУО и допълнително ще „натовари“ разходите и съответно данъкоплатците;
- Да се определят нужните промени в ЗМДТ и други закони, с оглед реалното приложение на новите основи в рамките на определените срокове;

Пилотни общини

- с различни географски, демографски и соицално – икономически характеристики;
- избраните общини паралелно да работят по досегашния модел и по новите основи за определяне на ТБО, с оглед изчистване на проблемните методологични и технологични затруднения, като същото бъде отразено по подходящ начин в нормативната уредба;
- формулите да бъдат тествани с реални данни, от различни общини, с оглед установяване на ефекта от тях върху задължените лица.
- **Без тестване на формулите с данни** от различни по структура, брой население, видове имоти и др. общини, е риск за несправедлив размер на таксата, в т.ч. превишаване прага на социалната й поносимост, и/или нарушаване стабилността на приходите на общините.

Предизвикателства

- Намирането на правилен и практически работещ - обвързан с количеството начин за определяне на таксата за **райони с многоетажни сгради** *(промяна в начина на сметосъбиране – техника и съдове);*
- **Осигуряването на необходимата** информация при избор на различните основи;
- **Социалната поносимост** - при неизбежното увеличаване на финансовата тежест за гражданите;

- Друго (от общините) **. . . . . .**

Благодаря за вниманието!